

NOTAT

Ministeriet for fødevarer,
landbrug og fiskeri
Fødevestyrelsen

Foder- og Fødevarerikkerhed
J.nr. 2021-28-169-01994
Ref. RIKA
Den 15. juni 2021

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag C 89/21, Romega UAB

1. Indledning

En litauisk domstol har forelagt EU-Domstolen et præjudicielt spørgsmål i sag C-89/21 om fortolkningen af artikel 1 i mikrobiologiforordningen¹ og artikel 14, stk. 8, i fødevarerforordningen.² Den forelæggende ret ønsker at få oplyst, om disse bestemmelser skal fortolkes således, at en medlemsstats kompetente tilsynsmyndigheder har beføjelse til at forbyde markedsføring af fersk fjerkrækød i henhold til artikel 14, stk. 1 og 2, i fødevarerforordningen, fordi kødet er forurennet med andre salmonellasero typer end de, som nævnes i mikrobiologiforordningen.

2. Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstillinger

Spørgsmålet er rejst i en sag, hvor den litauiske fødevarer- og veterinærstyrelse havde vurderet to partier fjerkrækød farligt efter fødevarerforordningens artikel 14, idet kødet indeholdt patogene mikroorganismer, nemlig Salmonella Kentucky og Salmonella Infantis. Den litauiske kontrolmyndighed havde derfor pålagt virksomheden, der havde markedsført fjerkrækødet, en bøde, udstedt et markedsføringsforbud samt beordret kødet tilbagetrukket fra markedet og tilbagekaldt fra forbrugerne.

Virksomheden gør i sagen gældende, at mikrobiologiforordningen alene forbyder tilstedeværelsen af Salmonella Enteritidis og Salmonella Typhimurium i fersk fjerkrækød, og at kødet derfor ikke kan vurderes farligt, hvis det indeholder andre patogene mikroorganismer end de i bilag 1 til mikrobiologiforordningen nævnte for denne fødevarer type.

Kontrolmyndigheden har anført, at der ikke er grundlag for at fastslå, at en fødevarer er sikker, hvis en anden patogen mikroorganisme end de i bilag 1 nævnte er til stede i fødevareren. I den forbindelse henvises til, at mikrobiologiforordningens artikel 1 giver mulighed for, at myndigheden kan foretage yderligere prøveudtagning og analyser for at påvise forekomsten af andre mikroorganismer end de i bilag 1 nævnte, og at myndigheden derfor efter en konkret vurdering kan træffe afgørelse om den pågældende fødevareres farlighed.

De nævnte salmonellatyper i bilag 1 til mikrobiologiforordningen er årsag til anslået 80 pct. af alle sygdomstilfælde ved indtag af forurennet fjerkrækød. Der findes derudover en lang række andre salmonellatyper, som ikke nær så ofte fører til sygdom. Disse andre typer kan dog være til stede i fjerkrækød i et

¹ Kommissionens forordning 2073/2005/EF af 15. november 2005 om mikrobiologiske kriterier for fødevarer.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning 178/2002/EF af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarerikkerhed.

omfang eller i en koncentration, som alligevel gør det farligt at spise kødet. I disse tilfælde vil afgørelsen af, om et parti fjerkrækød er farligt, være baseret på en individuel vurdering efter artikel 14 i fødevarerforordningen.

EU-Kommissionen har i forbindelse med en revision af forordningen³ vurderet, at et lovkrav om fravær af alle typer salmonella i fjerkrækød ville være for omkostningsfuldt for erhvervet, men har dog beholdt muligheden for, at medlemsstaterne kan foretage en individuel farlighedsvurdering efter artikel 14 i fødevarerforordningen. Det blev derfor i 2011 besluttet at begrænse EU-reguleringen og fastsætte specifikke kriterier i mikrobiologiforordningen til de typer salmonella, hvor effekten af et sådant krav har størst effekt, jf. præambelbetragtning nr. 8 i revisionsforordningen.

Det centrale spørgsmål i sagen er således, om mikrobiologiforordningen gør udtømmende op med, hvilke typer af salmonella der kan danne grundlag for en farlighedsvurdering efter artikel 14, og om de kompetente myndigheder kan erklære fødevarer for farlige og forbyde markedsføringen heraf på grund af forurening med andre typer salmonella end de i bilag 1 nævnte.

3. Regeringens interesse i sagen

Regeringen afgiver indlæg i sagen, da EU-Domstolens besvarelse af de forelagte spørgsmål kan have betydning for det høje danske beskyttelsesniveau for kyllingekød, der er understøttet af danske særregler om fravær af alle typer salmonella i kyllingekød fra danske slagterier.

Regeringen vil derfor argumentere for, at der ikke med mikrobiologiforordningen er foretaget en udtømmende regulering af spørgsmålet, og at fraværet af grænser for specifikke salmonellatyper ikke kan medføre, at disse typer må være til stede i mængder, som gør fødevarer farlige efter fødevarerforordningens artikel 14.

Dette synspunkt er afspejlet i dansk lovgivning, som indeholder særregler⁴, der går videre end bestemmelserne i mikrobiologiforordningen. Danmark har således opretholdt et nationalt forbud mod alle typer salmonella i kyllingekød fra danske slagterier. Dette er sket efter konsultation med EU-Kommissionen i 2011 og er baseret på betragtninger om, at en udtømmende regulering uden mulighed for supplerende nationale bestemmelser i givet fald ville medføre en sænkelse af beskyttelsesniveauet i Danmark.

De danske særregler er notificeret i EU-Kommissionen efter informationsproceduredirektivet. Hverken EU-Kommission eller andre medlemslande har gjort indsigelse mod, at Danmark har lovgivning, der også omfatter salmonellatyper, som ikke er reguleret i mikrobiologiforordningen.

Skulle Domstolen i sin besvarelse komme frem til, at mikrobiologiforordningen gør udtømmende op med, hvilke salmonellaserotyper der kan være i fjerkrækød, kan det få betydning for, hvorvidt de danske særregler om nultolerance for salmonella i danskproduceret kyllingekød ville kunne opretholdes.

³ Ved Kommissionens forordning (EU) Nr. 1086/2011 af 27. oktober 2011 om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 og af bilag I til Kommissionens forordning (EF) nr. 2073/2005 for så vidt angår salmonella i fersk fjerkrækød.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1819 af 2. december 2020 om forholdsregler vedrørende salmonellose hos fjerkræ samt salmonella og campylobacter i slagtefjerkræ m.m.